Anul 36 BUCUREŞTI, la 10 Iulie 1938 Nr. 27

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni şi muncitori, întemeiată la Orăştie, în anul 1902—

„LIBERTATEA" ESTE PROPRIETATEA FAMILIEI MOŞTENITOARE A LUI ION I. MOŢA

Redactor răspunzător: GAVRIL POP

PREŢUL FOII ESTE: 120 Lei pe un an, 60 Lei pe ½ an, 30 Lei pe 3 luni.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA „LIBERTATEA" Moţa BUCUREŞTI I. — Calea Victoriei 63. Aici se vor trimite orice scrisori pentru redacţie precum şi cererile sau banii pentru abonamente.

Apare în fiecare Duminecă

Preţul unui număr 2 Lei

O inimă de adevărată Regină!

M. S. Regina Maria a trimes pe spesele Sale 200 de copii sărmani ca să se odihnească la mare şi la munte

Printre binefacerile multe, pe cari M. S. Regina Mamă Maria le adaugă la cele multe din trecut, nu trebue să uităm aceea, că în anul acesta M. Sa departe fiind de ţară, nu a uitat de copiii sărmani, al căror Mamă duioasă a fost întotdeauna.

In luna Iulie a îngrijit ca să fie trimişi la coloniile Agigea şi »Şanţuri« din judeţul Braşov 100 de copii sărmani, cari vor petrece o lună de zile pe spesele M. Sale Reginei Maria. Alţi 50 de copii au fost duşi la mare. In luna August va pleca a doua parte de tot atâţia copii. Copiii au fost aleşi din familiile cele mai sărace din Bucureşti.

In zilele grele de azi, când unul fieştecare este ocupat cu grijile şi cu treburile sale, lăsând în uitare pe ale altora, mai cu seamă pe ale celor săraci, grija pentru copiii săraci a M. Sale Reginei Maria întăreşte alesul nume care l-a fost dat, de adevărată Mamă Regină, ocrotitoare a celor nevoiaşi. Pilda regească trebue urmată de toţi aceia cari pot alina suferinţele celor sărmani din prisosul cu care i-a dăruit soartea.

M. S. Regele şi Marele Voevod Mihai la Braşov

M. S. Regele Carol II şi Marele Voevod Mihai, însoţiţi de dnii: E. Urdăreanu, ministrul palatului, g-ral Argeşeanu, ministrul apărării naţionale: general Mihail, şeful Casei militare a M. S. Regelui; general Petrovanu, inspector general technic al armatei şi col. Filitti, adjutant regal, au sosit la Braşov venind cu trenul regal, dela Sibiu.

Pe peronul gării Braşov se aflau oficialităţile, în frunte cu d-nii: general Ilie Partenie, comandantul corpului V armată; col. Petrescu-Tocineanu, prefectul judeţului; col. Petre Nanu, primarul municipiului.

După ce a stat de vorbă câteva minute cu cei de faţă, M. S. Regele a plecat cu automobilul să cerceteze întreprinderile din raza comunei Tohani, la o depărtare de 30 km. de Braşov.

Toate satele, prin care trece şoseaua admirabil pietruită şi pe care s'a dat şi cu bitum, erau în sărbătoare. Primul sat în care M. S. Regele s'a oprit, a fost Cristian, la intrarea căruia se afla o poartă de primire pe care era scris: »Bine a-ţi venit, Maiestate«! Aci a fost întâmpinat cu pâne şi sare de primarul comunei, însoţit de preot, notar şi numeroşi cetăţeni. Dela poarta de primire porneşte spre stânga drumul de curând construit, care duce la poiana ce poartă numele M. S. Reginei Maria, numită astfel, pentrucă M. S. Regina Maria, în fiecare an când merge la Bran, cercetează şi acest colţ minunat al ţării la poalele munţilor Bucegi.

In această poiană a fost pusă anul acesta tabăra de străjeri a legiunii de străjeri.

Dela Cristian, maşinile au pornit pe şoseaua ce şerpueşte printre lanurile de grâu spre Râşnov, unde s'a făcut de către autorităţile militare aceeaşi primire ca la Cristian.

Automobilele au pornit apoi spre ţinta cea din urmă, Tohani. La intrarea în sat, pe o poartă de primire se afla o mare scriere, cu urări pentru M. S. Regele şi Marele Voevod Mihai.

La ieşirea din sat, drumul coteşte spre stânga, la întreprinderile din Tohani. Aci M. S. a fost salutat cu 21 lovituri de tun. Apoi M. S. Regele a vizitat pavilionul.

Apoi rând pe rând au fost vizitate toate pavilioanele şi poligonul de tragere, vizita durând peste două oare şi jumătate.

Dela Tohani, M. S. Regele a plecat la Braşov, pe care l-au vizitat în trecere spre uzinele »Astra« unde au fost întâmpinaţi de d. ing. Vidrighin. Aci a vizitat întrepinderile, amănunţit, îndreptându-se apoi spre fabrica Voinea.

Ticăloşia jidovească nu cunoaşte margini!

— Scrisoarea înduioşetoare şi plină de tâlc a unui comerciant român —

Cetim în ziarul »Poruncă Vremii« următoarea scrisoare, a unui comerciant român: »Sunt un om modest, dar care mi-am slujit cu credinţă ţara şi neamul. Ţara, pe front, unde am fost rănit de trei ori şi decorat cu »Bărbăţie şi credinţă«. Neamul aşijderea, dându-i 5 flăcăi şi 2 fete, crescuţi în credinţa dragostei de românism.

»Cu mare greutate, şi după o luptă înverşunată cu întreaga jidovime a oraşului unde locuiesc, am reuşit, acum şapte ani, să iau concesiunea restaurantului gării. Muncind cinstit, fără gând de-a face avere, ci numai de a-mi întreţine şi creşte copiii, n'am avut până acum decât rapoarte de inspecţie lăudătoare din partea organelor ceferiste. Toate asalturile jidanilor, de a mă scoate de aci — cui românesc în inima Judei — n'au izbutit să mă doboare. De o lună de zile încoace însă, jidovii au găsit un alt mijloc mârşav de a mă distruge. Trimit în toate părţile, la Bucureşti — la Siguranţă, la ministere, la c.f.r. — la Iaşi şi în capitala judeţului, — la toate autorităţile — scrisori în care mă pârăsc mereu c'aş lucra pe furiş, c'am fost agitator primejdios şi că trebuie să mi se ia concesiunea. Până acum au venit trei anchete. Toate au constatat ticăloşia jidanilor, micciunile lor neruşinate, încheindu-se cu concluzia, că n'am făcut nici odată vre-o politică, că nu am săvârşit nici o greşală. Singura mea manifestare a fost ferirea de jidani, încăpăţinarea mea de a nu avea vre-o legătură cu ei. Mi-era oare îngăduit să am altfel de sentimente, într'un târg pe trei sferturi înăbuşit de Izrael?

„De ce însă s'au pornit aceste denunţuri? Pentru ca să se ajungă la înlăturarea mea dela concesiune, unde societatea jidovească ţine morţiş să pună pe un galiţian cu numele Solomon Rozenzweig! Şi cum, cu mijloace cinstite n'o pot face, jidovii şi-au pus în cap să mă doboare cu mârşăviile lor, închipuindu-şi că autorităţile îşi vor însuşi, cu uşurinţă, denunţurile lor şi, judecând cu uşurinţă mă vor condamna.

»De mai bine de o lună trăesc, şi nu numai eu, ci toţi Românii din părţile noastre, sub această teroare a infamiei judaice. Este îngrozitor. Să mă bată Dumnezeu dacă nu spun adevărul: până aci a ajuns ticăloşia galiţienilor! Luaţi-ne, vă rog din toată inima, apărarea»!

Scrisoarea desperată a comerciantului român arată mijloacele ticăloase de cari se folosesc jidanii pentru a îngenunchia pe Români. In toate vremurile, arma cea mai primejdioasă a jidanilor a fost minciuna. Cu ajutorul minciunii, au lovit în oamenii cinstiţi, izbutind de cele mai multe ori să şi ajungă ţinta. Nemernicia de care dau dovadă, în zilele noastre, când vrerea stăpânirii de a face ordine în ţară nu cunoaşte împotrivire, cea mai mică arătare făcută împotriva unui slujbaş, dă loc la cercetări, cari chiar dacă nu pot să pună în primejdie starea unui om, acesta fiind cinstit, dar îl ţin într'o nesfârşită încordare sufletească, soră cu disperarea. Scrisoarea comerciantului este tâlcuitoare în această privinţă.

Acei cari se folosesc mai mult de această mişelească armă, *denunţul*, sunt jidanii. In setea lor de răsbunare, pentru a face cât mai mult rău acelora cari nu s'au lăsat nici cumpăraţi şi nici îngenunchiaţi de Iuda, împotriva acestora, în fiecare zi, autorităţile primesc scrisori de arătarea unor fapte ori greşeli, pe cari nu le-au săvârşit. Pentru a curma această stare de lucruri, stăpânirea trebuie să-şi facă o datorie de cinste, de a pedepsi cu cea mai mare asprime, pe aceşti denunţători mincinoşi! Stăpânirea »să judece de şapte ori pe un Român, înainte de a l osândi«, mai cu seamă când arătarea a pornit din ticăloasa răzbunare a unui jidan!

Tribunalul militar al Corpului II armată, a dictat osânda ing. Gh. Clime şi a celorlalţi fruntaşi legionari

Procesul început în ziua de 25 Iunie anul de faţă, împotriva inginerului Gh. Clime, fost comandant al organizaţiei legionare »Totul pentru Ţară« şi a celorlalţi 19 fruntaşi legionari, — s'a sfârşit Sâmbătă în 2 Iulie. Tribunalul militar al Corpului II armată din Bucureşti, — sub învinuirea de *uneltire contra ordinei sociale şi participare la o organizaţie politică oprită de lege*, — a cetit învinuiţilor următoarele pedepse: — Alecsandru Cantacuzino şi Vasile Cristescu câte 9 ani închisoare corecţională, fiind lipsă dela proces, 120 mii lei amendă, 6 ani interdicţie şi 5000 lei cheltueli de judecată. — Gh. Clime, fost comandant al organizaţiei legionare »Totul pentru Ţară«, Alex. Cristian Tell, Gheorghe Istrate, Mihail Polihroniade, Craja Paul, Traian Cotigă, Sima Simulescu, Virgil Ionescu, B. Dobre, Furdui Gh., Micoveanu Şerban, N. Totu şi R. Budişteanu câte 7 ani închisoare corecţională, 20.000 lei amendă, 6 ani interdicţie şi 2000 lei cheltueli de judecată. — Gh. Apostolescu, E. Ionică şi Serafim Aurel câte 5 ani închisoare corecţională, 20.000 lei amendă, 6 ani interdicţie şi 2000 lei cheltueli de judecată. — Pr. Georgescu Edineţi la 1 an închisoare, 10.000 lei amendă, 5 ani interdicţie, 2 mii lei cheltueli de judecată.

CUVINTE PENTRU SUFLET

Şoaptele Ingerilor

de *Vasile Militaru*

I

Cei ce cred că la 'ntâmplare sunt făcute toate-aici,
Ce răspuns dau, că n'au aripi şi sărmanele pisici?...
Dumnezeu, cu 'nţelepciunea-i, nu le-a dat aripi să (sboare,
Ca, vrăjiţi, s'asculte-ateii cântul de privighetoare!...

II

Surdo-muţii-au soartă bună,
Deşi pare foarte crudă;
Nu spun ce-ar fi rău să spună,
N'aud ce-ar fi rău s'audă!...

III

Mână'n mână cu mireasa-ţi când horeşti întâia oară,
Să 'ndrepţi gândul tău, o clipă, şi la pietrele de moară:
Dacă una fiind dură, — e cealaltă mai blajină,
Sigur fii că moara voastră o să macine făină!...

IV

Un proverb ce nu ne 'nşală —
Din bătrâni îl ştiu şi-l spun:
Pata cinstei nu se spală
Niciodată cu săpun!...

V

E uşor să fii Vlădică, spre virtuţi să 'ndemni mereu,
Dar să fii chiar tu virtuosul,—iată ceiace'i mai greu!..

VI

Dumnezeu de-ar fi s'asculte ruga câinilor vrând sânge,
Pe pământ, sub a lor labe, toate oasele ar plânge!...

VII

Când mănânci, la sapa luncii
Cât înfulică doi lei, —
Eşti dator, pe brazda muncii,
Să pui muncă pentru trei!...

VIII

Mai mult face adevărul ce-ţi trimite plâns în gene,
Ca minciuna, ce-ţi aduce râs cu buzele-i viclene ...!

IX

Când de-asupra ta s'adună
Norii cari aduc furtună, —
Tu să nu crezi, frăţioare,
C'a murit eternul soare!...

DE TOATE

Arborii în care trăzneşte mai des

In Ungaria, deslănţuindu-se o furtună mare, cu trăznete şi fulgere, au fost trăzniţi 8 oameni şi alţi mulţi răniţi greu. Un învăţat, care a cercetat locul unde au fost trăzniţi oamenii, a constatat că aproape toţi şi au găsit moartea, adăpostiţi subt copaci. In urma acestei constatări, învăţatul a căutat anume, în cari copaci trăzneşte mai des. Iată rezultatul cercetărilor, cari sunt interesante, dar mai cu seamă de bun folos cetitorilor.

Cercetătorul a aflat că 15 la sută din trăznete cad asupra arborilor. Dintre arbori, 96 la sută sunt loviţi aceia cari au frunze mari şi de abia 4 la sută brazi sau pini. In această privinţă, dânsul a împărţit arborii în care trăznetul cade mai des astfel: stejarii ocupă locul prim; apoi plopii, salcâmii, perii, duzii, sălciile, fagii, nucii, teii, mesteacănii şi cei din urmă pinii şi brazii. Din aceste cercetări se poate vedea, că pe vreme de furtună, adăpostul cel mai sigur este sub brazi. Nu mai cât brazii sunt făcuţi mai puţin pentru adăpost.

Ţigări fără foiţă

Un inginer a izbutit să împlinească visul multor fumători, cari doreau o ţigară fără foiţă. După un an şi jumătate de încercare, care l a costat pe inginer peste 3 milioane lei, a reuşit să înlocuiască foiţa de hârtie cu o foiţă făcută din frunză de tutun.

Foiţa de **tutun** este mai **subţire** decât cea de hârtie, se vede printr'ânsa ca prin sticlă, nu se rupe atât de uşor, nu se îmboţeşte şi nu are gustul neplăcut al hârtiei când arde.

Cunoscătorii şi medicii au declarat, că această foiţă va îndepărta toate neplăcerile pricinuite fumătorilor. O mare societate de tutun din America a oferit descoperitorului foiţei de tutun un milion de dolari (cam 165 de milioane lei) şi 5 la sută din câştig. Inginerul, ungur din naştere, a plecat îndată în America, ca să lege târgul cu marea societate.

Lucru foarte curios este, că inginerul niciodată nu a luat ţigară în gură. Dânsul a declarat însă, că atunci când alţii fumau, simţea mirosul neplăcut al hârtiei arse şi astfel i-a venit în minte gândul, cum să scape pe fumători de această neplăcere.

Porumbeii călători

Dintre păsări, porumbeii călători sunt cele mai des folosite în scopuri militare. Puterea nebănuită a porumbeilor, de a zbura pe distanţe mari, cât mai ales deşteptăciunea lor de a nu se pierde, ori în care loc a lumii sunt duşi, a îndemnat pe cercetătorii militari să facă cu ei diferite încercări.

Trei porumbei călători au fost urcaţi pe un vapor şi duşi din oraşul Sydney (Australia) la o depărtare de 1200 de chilometri, pe insula Noua Zelanda. Aici au fost lăsaţi să sboare. Porumbeii au sburat deasupra mării şi s'au întors la îndepărtatul lor cămin, ajungând acolo cu bine.

HAZ

Cârciumarul şi câinele

Un cârciumar de ţară avea un câine ciobănesc, un soiu foarte frumos şi rar.

Acest câine se bucura de toată dărnicia stăpânului său, în timp ce nepotul acestuia, student în drept, nu putea scoate dela unchiul cârciumar nici un fel de dar sau ajutor. Intr'o bună zi studentul spuse cârciumarului:

— Ştii că la Bucureşti e o şcoală unde câinii învaţă să vorbească?

Ţăranul se minună şi gândul că «dulăul» ar putea vorbi îi cuprinse mintea.

— Costă 3000 lei, învăţătura, adăugă nepotul. Cârciumarul se învoi şi studentul luă câinele şi banii. In vacanţa următoare se reîntoarse la unchiul său singur.

— Unde e câinele? îl cercetă cârciumarul.

— A trebuit din păcate să mă despart de el.

— De ce?

— Fiindcă îndată ce-a învăţat să vorbească, primele lui vorbe au fost:

„Stăpânul meu pune apă în vin".

FOIŢA

Pruvulia la Aron Goldstein

Sâmbătă după amiază. In satul pârguit de soarele lui Cuptor, nu puteai vedea nici un câne, necum ţipenie de om. Câte-o găină cu gura căscată de căldură, mai cernea printre aripile scuturate, ţărână şi prundiş. Zice că se scaldă, ca să-i treacă de căldură... Inot şi eu prin colbul satului, căutând în dreapta şi în stânga un adăpost, unde să mă răcoresc o lecuţă.

In mijlocul satului, zăresc la streşina unei căscioare nişte petele albe atârnate. M'apropiu şi spre bucuria mea văd scris, de-o mână puţin dibace, pe o tăbliţă de scândură... «Comerciu **roman**»... Intru. Un omuleţ roşcovan, cu broboane de sudoare pe frunte, mă întâmpină de după tejghia.

— Bună hodina, zic eu.

— Bun sosit şi Dzeu să fie între noi, — răspunde celălalt, care se vedea din vorbă a fi bun creştin.

— Căldură de topeşte, mai adaug eu.

— Apăi, a fost şi ploaie din belşug. După ploaie mai vine şi-o lecuţă de soare.

Din vorbă în vorbă, îi cer românului o sticlă cu bere şi începem să ne destăinuim unul altuia păsurile.

— Mi ar merge bine— îmi povesteşte românul — dacă nu ar mai fi în sat încă 4 prăvălii, toate jidoveşti. Lupt din răsputeri dar nu răzbesc, jidovii mă doboară. Românii intră în prăvălia mea Sâmbăta şi când au jidovii «shabăs» (sărbătoare). Incolo, poţi trage cu puşca în dugheană, că nu'nimereşti căpăţână de om.

Am făcut mai an — continuă românul — o cooperativă de lăptărie. Vre-o câţiva oameni inimoşi am pus laolaltă ban cu ban şi am cumpărat aproape tot laptele din sat, plătindu-l cu 50 de bani mai scump decât îl cumpăra jidovul. Tot satul ne-a vândut nouă laptele şi lăptăria ne-a mers de minune, vreme de 6 luni. Intr'o bună zi, jidovul plăteşte cu 50 de bani mai scump litrul de lapte şi, ce credeţi c'am păţit: toţi românii ne-au părăsit şi au dus laptele din nou la jidan. După o lună am fost siliţi să închidem uşile lăptăriei.

— Dar în comerţul dumitale, ce rău îţi fac jidanii?... întreb eu.

Ehei, — răspunde omul — să vezi dta. Jidanul vinde marfa cu 50 de bani mai ieftin decât mine. El poate să o vândă, pentrucă jidanul dela oraş, de unde o aduce, i-o dă şi dânsul mai ieftină. Românul, pentru 50 de bani, îşi vinde şi sufletul la jidan. Nu mai departe decât aici în sat. Jidanul de peste drum a poposit în sat acum un an. Avea în spate o desagă şi într'ânsa cârpe. S'a rugat de vecinul meu să-l lase să deschidă o prăvălie de cârpe în şura lui, că-i va plăti. Ce-a zis vecinul: — Şi aşa nu-mi foloseşte şura, hai să i-o dau «cu chirie», ca să nu şadă acolo pe degeaba.

— Vezi dta casa ceea pe care scrie «Pruvulie modernă la Aron Goldstein»...?

— Văd, răspunsei eu...

— Acum casa aceea nu mai este a vecinului, ci a jidanului.

— Cum asta?...

— Iată cum: Jidanul şi-a făcut din şura vecinului, în loc de cârpărie, măcelărie. Cumpăra berbeci şi oi gălbejite, le făcea «hopşe» (clacă) şi le vindea. După puţin timp şi-a făcut negoţ de mărunţişuri.

Vecinul a cumpărat, ba azi, ba mâne, un ac, un deca de drojdii, tot pe datorie. N'a mai plătit, iar jidanul l'a aşteptat. După un an, s'a înfăţişat jidanul vecinului şi i-a adus la cunoştinţă, că are la dânsul o datorie de 15 mii de lei. Vecinul nu a crezut şi aşa au ajuns la judecată. Judecătorii i-au dat dreptate jidovului şi acum vecinul meu şade cu familia în şură, din mila jidovului, iar Goldstein Aron şi-a deschis în casa lui... »Pruvulie modernă...»

Se inserase binişor când am părăsit »Comerciul roman». In inima mea se înfipsese un cui, care îmi făcea o rană adâncă. Mergând aşa prin colbul drumului, îmi făceam socoteala, că dacă toţi Românii din ţară nu ar cumpăra nici un ac dela jidani, ce s'ar întâmpla? Dacă banul plămădit, cu sudoarea frunţii, Românul l-ar da meseriaşului, comerciantului ori industriaşului tot român, trecând prin satele ţării, am mai avea oare prilejul să ascultăm o poveste atât de tristă ca şi aceea a vecinului de peste drum cu »Comerciul roman»?

Intrebarea aceasta mi-a rămas în suflet fără răspuns. Aşa cum mi-au rămas întipăririle cuvintele comerciantului: „In zadar ne-om sfărâma, — domnule — pentru-că acesta-i blestem dela Dzeu, să nu ne putem noi sprijini unii pe alţii"...

Şi eu cred tot aşa, că-i adevărat blestem!

Gavril Pop.

Japonia a făcut propuneri de pace Chinei

— Intre condiţiunile pe cari le pun japonezii este şi aceea ca guvernul chinez să se alăture la lupta împotriva comunismului rusesc. —

Din cercurile guvenului japonez a fost împrăştiată vestea că Japonia doreşte să lege pace cu China. Condiţiunile pe cari le pune Japonia sunt următoarele:

1. China să se alăture la statele cari luptă din răsputeri împotriva influenţei comuniste în lume, şi în general în contra comunismului rusesc.

2. Să se facă o înţelegere economică în care să intre China şi Japonia.

3. Japonia să aibă îngăduire de a pune armată de a sa în câteva centre mai de seamă din China.

4. China să plătească despăgubiri de război.

După părerea celor cunoscători, condiţiunile puse de către Japonia sunt de tot prea aspre şi guvernul chinez nici gând nu va avea să le primească.

In chipul acesta, războiul va continua şi cu mai mare înverşunare.

Trei inşi, învinuiţi de hulirea ţării în streinătate, şi-au pierdut cetăţenia

In săptămâna trecută a fost pus în aplicare, pentru prima oară, decretul lege de pierderea cetăţeniei. Sub învinuirea de a fi hulit ţara şi pe conducătorii ei în streinătate, trei inşi şi au pierdut cetăţenia.

Ei sunt: Carol Davila fost ministru reprezentant al României în America, Emanoil Schachman ziarist şi Radu Drăgulinescu zis Goldştein.

Câţi jidani sunt în toată lumea

Institutul pentru cercetarea problemei jidoveşti din Germania a publicat o statistică, în care arată răspândirea jidanilor pe întreagă faţa pământului. Publicăm această statistică, pentru ca cetitorii să cunoască răspândirea jidanilor în ţările lumii.

In Statele Unite sunt 4 milioane 2 sute de mii de jidani;

Polonia 3 milioane 2 sute de mii;

România un milion 7 sute de mii;

Germania 620 de mii;

Ungaria 520 de mii;

Palestina 400 de mii;

Cehoslovacia 360 de mii;

Italia 56 de mii;

Bulgaria 46 de mii.

Celelalte ţări au sub 20 de mii de jidani. Cei mai puţini jidani sunt în Portugalia, care are sub o mie de jidani. După socoteala statisticei, în toată lumea sunt peste 16 milioane de jidani.

COLŢUL PLUGARULUI

Indrumări agricole

A apărut mana viilor cum să luptăm împotriva ei

In regiunile viilor a apărut mana strugurilor. Serviciul de protecţia plantelor din ministerul agriculturii, recomandă stropiri repetate cu piatră vânătă, preparate cu 200 grame piatră vânătă la 100 litri apă şi patru albuşuri de ouă, bine bătute şi subţiate, spre a putea fi amestecate în zeama de piatră vânătă.

Se atrage atenţiunea, că rândurile stropite să fie însemnate, întrucât această soluţiune nu lasă urme.

Mersul vremii

A sosit căldura lui Cuptor! In toată ţara căldurile se urcă până la 35 de grade la umbră şi 40 de grade la soare. Ploi mari cad în partea de miazănoapte a ţării, prin Ardeal şi părţile muntoase. Ploile sunt însoţite de furtuni şi grindină. In săptămâna care vine va fi tot mai cald. Se vesteşte secetă în partea Basarabie de jos şi a Munteniei iar în Ardeal şi Banat ploi dese.

Starea câmpului

A început seceratul grâului. Grâul trebuie secerat în pârgă, adică atunci când bobul s'a întărit atât cât unghia îl poate tăia cu greutate. Nu aşteptaţi ca grâul să se usuce, să se răscoacă, fiincă atunci se scutură uşor şi aveţi pagubă. Ba, între timp, poate să mai vie şi o grindină. După secerat, chiar când clăile sunt pe câmp, araţi pământul întorcând miriştea şi grăpând îndată.

Pentru cultivatorii de plante textile

Inul pentru sământă este bine copt când tulpina şi capsulele (căciulile) devin cafenii şi când seminţele sună în capsulă, iar frunzele de sus se veştejesc şi cele de jos au căzut.

Inul cultivat pentru fuior, ca să dea fir subţire şi mătăsos, trebuie să fie cules mai de vreme, când sământa este încă în lapte şi când frunzele de sus sunt verzi, iar cele de jos veştezite. Anul acesta culturile de in pentru sământă, sunt bune şi pentru fuior.

Ce ai vrea să fii?

O gazetă americană a pus odată o întrebare cititorilor săi:

— Ce ai vrea să fii? Ce carieră, adică ce slujbă ţi-ar plăcea mai mult?

A doua zi au şi început să sosească la r e d a c ţ i e răspunsurile cu duiumul. Fiecare cititor vroia să fie altceva decât este. Unul ar fi dorit să fie general, altul milionar, unul inginer, altul judecător, altul cântăreţ, unul aviator, altul deputat şi aşa mai departe. Intre miile de răspunsuri, nu era nici unul singur, care să spue că e mulţumit cu slujba ce o are, cu soartea ce i-a hărăzit Dumnezeu.

După câteva zile soseşte la redacţie şi o scrisoare cu următorul cuprins:

»Am citit din întâmplare, întrebarea ce o puneţi cititorilor şi mă cred datorat şi eu cu un răspuns. In tinereţe aveam şi eu o dorinţă mare: Să ajung un om bogat; să am b a n i mulţi, să-mi pot împlini toate poftele inimei mele. Incă nici nu părăsisem bine băncile şcolii, când am început drumul spre înfăptuirea visului meu de fericire. Am urmat pe calea apucată; am ajuns la bogăţie, am gustat toate plăcerile, dar cu fericirea nu am făcut încă cunoştinţă.

Când mi-am dat seama, că drumul pe care înaintez mă îndepărtează de ţintă, era prea târziu. Drumul se sfârşise în poarta unei închisori, printre ale cărei zăbrele v'am strecurat aceste rânduri. Aici am învăţat multe lucruri, pe cari nu le cunoscusem î n a i n t e. Aici mi-am dat seama, că banul îţi poate procura plăceri, dar în plăceri nu poţi găsi fericire.«

Acum să răspund şi la întrebarea care aţi pus-o în gazetă: Ce aşi dori să fiu? Aş dori să fiu ceeace n'am fost până aci: Om cinstit! Aş vrea să gust din fericirea cea adevărată, din fericirea unei conştiinţe curate, a unei vieţi împăcate cu Dumnezeu. Aceasta e calea pe care vreau s'apuc, când voi scăpa de aici. Aceasta este fericirea pe care o voi căuta în viitor. — *Un puşcăriaş.*"

Dar câţi dintre oamenii de astăzi vreau să fie oameni cinstiţi? Pentru bani, mulţi îşi vând cinstea ca pe o marfă.

Goana nebună după aur le întunecă ochii minţii, cad în ispita păcatului şi înainte de a putea să-şi dee seama de prăpastia în care lunecă, se prăbuşesc din grădina frumoasă a cinstei, în întunerecul necinstei.

Văzând că totul este pierdut

şi că nu mai pot avea nădejde de scăpare,— jidanii comunişti încearcă să împingă Europa spre un război

In războiul din Spania, — comuniştii din Rusia, jidovii din Franţa şi toţi jidovii din lume, — nu mai pot avea nici o nădejde. Zvârcolirea celor din urmă clipe a balaurului comunist a trezit toată jidovimea pământului, care încearcă acum cu desnădejde să oprească biruinţa lui Franco. Zadarnic! Pe plaiurile însorite ale nefericitei Spanii, mâna binefăcătoare a unei alte stăpâniri se întinde tot mai mult, cuprinzând în pace poporul care a sângerat din toată fiinţa lui.

Dar Izrael veghiază. Este ca şi cânele turbat, căruia i-a fost zdrobit capul şi tot mai are încă putere să împroaşte cu balele turbării pe acela care l-a omorât. Văzând că totul este perdut, că nici o scântee de nădejde nu-i mai surâde, Izrael spumegă de mânie, se aruncă din nou în luptă şi ca să răzbune zdrobitoarea cădere din Spania, încearcă să împingă Europa spre un război crâncen.

Dibaci mânuitori a celor mai aţâţătoare apucături, jidanii au pus la cale o încăerare între Anglia şi Spania lui Franco. I-au spus Angliei: „Cum poţi răbda, tu Anglie, stăpânitoare a trei părţi din pământ, să-ţi scufunde un răzvrătit ca Franco, vapoarele cari se duc în Spania să scape pe bieţii democraţi de urgia sabiei» ?! Eşti o ţară slabă, dacă te laşi batjocorită de acest Franco! Ridică-te cu sabia, cu tunul, cu toată puterea pe care o stăpâneşti, chiamă în ajutor Franţa, Rusia şi celelalte surori »democrate» şi du-te în Spania! Du te şi pedepseşte-l pe răzvrătitul de Franco, care a îndrăznit să ridice mâna împotriva a-tot-puternicei, a-tot stăpânitoarei »democraţii!»...

Ca întotdeauna, Anglia a fost cuminte. Nu s'a lăsat dusă de nas de aţâţarea jidovească, ci trimiţând soli lui Franco, a izbutit pe calea bunei înţelegeri, să-şi pue la adăpost vapoarele de bombardarea aeroplanelor naţionaliste. Şi iată cum, prin cuminţenia unei ţări, a fost înlăturată primejdia unui nou războiu, iar Izrael, sărmanul Izrael!... a primit o nouă şi usturătoare palmă!

Un foc pustiitor

a prefăcut în cenuşe 20 de gospodării din comuna *Morlaca jud. Cluj.* — Din nou lipsa de asigurare! —

Ca şi foarte multe nenorociri de soiul acesta, şi aceasta a fost produsă din joaca unui copil neascultător. Copilul locuitorului Sas Gheorghe din com. Morlaca avea prostul obicei de a se juca cu focul. Se pare că a învăţat şi obiceiul fumatului, căci copiii ai căror părinţi, ocupaţi cu alte treburi, uită de aceia pe cari au datoria să-i c r e a s c ă, aceştia încă din fragedă lor vârstă, învaţă fumatul. Unii părinţi se bucură chiar când îşi văd odrasla cât de frumos ţine între buze ţigara. Dar ei nu se gândesc la aceea, că urmări groaznice poate avea lipsa aceasta de creştere în care lasă pe copii.

Focul din Morlaca a izbucnit în împrejurările descrise mai sus. Rămâne ca autorităţile să afle dacă copilul locuitorului Sas Gh., de unde a pornit focul, a încercat să-şi aprindă ţigara atunci când a dat foc paelor din dosul şurii. A fost deajunsă o scântee, a cum pe căldurile acestea, ca focul să ie mărimea unei adevărate nenorociri. Dela şura lui Sas, purtat de un vânt puternic, focul s'a întins pe rând la 20 case şi 23 de grajduri, pustiindu-le până la pământ. Atâta a fost de puternic încât sărmanii gospodari nu şi-au putut scoate din case aproape nimic. Pagubele întrec suma de 10 milioane lei.

Este locul să încrestăm aci din nou o nemăsurat de mare scădere a sătenilor noştri: Uşurinţa cu care trec peste Asigurarea împotriva focului, a grindinei sau a oricărei alte nenorociri! Pentru câteva sute de lei cât aveau de plătit la Casa de Asigurare, gospodarii din Morlaca erau despăgubiţi îndată şi puteau foarte uşor să-şi facă din nou căminul pustiit de foc. Din cele 20 de gospodării nici una nu a fost asigurată! Bieţilor săteni le va trebui o jumătate de viaţă, ca să şi poată clădi din nou ceea ce le-a stricat ceasul cel rău. Ce bine ar fi fost acum dacă erau asiguraţi! Noi nu ne dăm înapoi, de fiecare dată când se întâmplă nenorociri, de a sfătui pe cetitori, să se asigure împotriva nenorocirii. Căci nimenea nu ştie clipa în care i-se poate întâmpla cel mai mare rău.

Şi mai avem ceva de spus: Gospodarii cari pleacă la lucrul câmpului să nu-şi lase copiii singuri acasă. Cele mai multe nenorociri se întâmplă din această pricină.

Noutăţi — Ştirile săptămânii

O nenorocire mare s'a petrecut pe terenul de distrugere a taberei militare Făcău, din apropierea Craiovei. Sublocotenentul Ion Stănescu, sergentul instructor Zlatcu, sergentul teterist Apelevianu şi soldatul Gheorghe Trandafir, lucrau la o groapă în care puseseră dinamită, în scopul de a face încercări pentru aruncarea în aer a podurilor. Din nebăgare de seamă, în timp ce aşezau dinamita, a fost lovită capsa care a făcut explozie. Nenorociţii ostaşi au fost prefăcuţi în bucăţi şi aruncaţi la o mare depărtare. Alţi doi soldaţi cari stăteau de santinelă la o mică depărtare de locul nenorocirii, au fost răniţi de moarte.

Inginerii cari au săvârşit nereguli la fabrica de aeroplane din Braşov, au fost osândiţi. Tribunalul militar al corpului 2 armată din Bucureşti le-a dictat următoarea pedeapsă: Ing. Petre I. Carp 2 ani închisoare şi 5 mii de lei cheltueli, ing. Ion Lascu un an închisoare şi 2 mii de lei cheltueli, maeştrii Al. Neacşu şi Emil Ştefan câte 10 luni închisoare.

Au fost absolviţi de osândă inginerul Al. Bota şi comandorul Constantin Istrate.

Congresul „Uniunii internaţionale a oraşelor" s'a ţinut în Bucureşti în săptămâna trecută. Au fost de faţă la congres reprezentanţi din 32 de ţări. După congres, reprezentanţii oraşelor au făcut o călătorie pentru cunoaşterea frumuseţilor ţării noastre.

Furtuna însoţită de grindină a făcut un adevărat prăpăd în judeţul Arad. Regiunea care cuprinde Zimandul nou, Şimand, Curtici, a fost distrusă în întregime. Grindina mare cât nucile, însoţită şi de un vânt puternic, a zdrobit toată recolta pe o întindere de peste 10 mii de hectare. Pagubele sunt foarte mari.

Ziua cooperaţiei a fost sărbătorită cu aleasă cinstire, Sâmbătă în săptămâna trecută. In Bucureşti, la Institutul naţional al cooperaţiei, a avut loc o adunare la care a luat parte dl Mitiţă Constantinescu ministrul economiei naţionale şi toţi conducătorii cooperaţiei. In cuvântarea ţinută cu acest prilej, dl ministru al economiei naţionale a declarat: »Trebue să i dăm ţăranului cele de lipsă pentru cultivarea pământului. *Dacă nu este deajuns un miliard, mai dau unul pentru reînvierea ţării acesteia"*.

Făgăduinţa dlui ministru al economiei naţionale va bucura deopotrivă pe toţi gospodarii ţării.

Şi-a dat sângele pentru a suta oară, spre a scăpa pe un bolnav dela moarte. Această aleasă faptă a fost săvârşită de către gardianul Cazaubon, dela un spital mare din Paris. De 6 ani gardianul dă sânge bolnavilor grei, cari numai cu ajutorul său scapă cu viaţă. Pentru răsplata faptelor lui Cazaubon, care îşi pune viaţa în slujba binelui, guvernul francez l-a răsplătit cu cea mai mare medalie, făcându l ofiţer al Crucii de sânge.

Potrivit dispoziţiunilor art. 49, 50 şi 89 din legea contractelor de muncă, întreprinderile comerciale şi industriale sunt obligate să dee slujbaşilor şi muncitorilor lor concedii de odihnă. In acest scop vor întocmi tablouri de concedii pe anul în curs, cu numele muncitorului ori slujbaşului, data la care urmează să plece fiecare, precum şi numărul de zile la care au drept muncitorii şi funcţionarii. — Tablourile să fie puse la loc de vedere, astfel ca cei interesaţi să poată lua cunoştinţă cu cel puţin 10 zile înainte de data plecării. Intreprinderile vor fi rugate, ca la întocmirea acestor tablouri, să ţină seama şi de interesele salariaţilor, astfel ca cei care au lipsă de băi sau de aer de munte, precum şi acei care au copii, să poată avea concedii în lunile de vară, astfel încât concediile să fie folositoare atât lor cât şi familiilor lor.

După 22 de ani de prinsoare în Rusia, săteanul Iosif Petraşcu din comuna Lancrăm jud. Sibiu s'a întors acasă. Prizonierul şi-a găsit mama şi un frate în viaţă. Ei îl crezuseră mort. Bucuria lor nu are margini. Prizonierul a povestit viaţa amară pe care o petrece bietul popor sub călcâiul apăsător al comuniştilor. Viaţa în Rusia — spune Petraşcu, — este mai rea decât a dobitoacelor. In vreme ce conducătorii de acolo trăesc în belşug şi în desfătare, poporul se luptă crunt cu necazurile şi cu foamea.

Nefericitul popor rus! Conducătorii împrăştie svonuri în toată lumea că acolo este un adevărat »rai«, iar cei cari scapă deacolo povestesc adevărate grozăvii. Greu blestem a căzut pe biata Rusie!

Cinci săteni ucişi de trăznet. O ploae furtunoasă, însoţită de puternice descărcări electrice, s'a abătut asupra judeţului Dâmboviţa. In com. Vlădeni, locuitorii Niculae Ciungu, Dumitru Ştefan, Anica Ştefan, Elena Gheorghe şi Nică Pisoară, întorcându-se dela munca câmpului şi fiind surprinşi de ploae pe drum, s'au adăpostit sub un pom de pe marginea şoselei. La un moment dat, pomul a fost lovit de trăznet şi odată cu el şi cei cinci locuitori cari au fost omorâţi pe loc.

Măsuri germane. In Viena a fost aplicată ordonanţa privitoare la profesiunea de advocat. In urma acestei ordonanţe 720 de advocaţi jidani au fost scoşi din asociaţia avocaţilor din Viena.

I. P. Sa Patriarhul Miron Cristea, preşedintele consiliului de miniştri, a primit în audienţă pe membrii consiliului superior de control. In cuvântarea pe care a rostit-o din acest prilej, I. P. Sa a arătat care este rostul controlorilor în gospodăria Statului şi îndatorirea lor de a supraveghia şi controla pe toţi funcţionarii şi mânuitorii banului public. »Trebue să se lucreze la stârpirea totală a necinstiţilor şi acolo unde se vor dovedi, să fie trimişi la puşcărie«, a spus I. P. S. Patriarh.

Dl Teofil Sidorovici comandantul »Străjei Ţării«, a luat parte la serbarea zilei »Muncă şi bucurie« din Roma, dimpreună cu un grup de străjeri şi străjere. In săptămâna trecută grupul de străjeri s'au produs cu cântări foarte plăcute la Radio Roma. Poporul italian a admirat măestria cu care au cântat străjerii români.

Dimpreună cu delegaţia de străjeri, a mai fost de faţă la serbări o delegaţie a muncii din România.

Madridul cutropit de lăcuste. Pe lângă nenorocirea războiului, peste bieţii locuitori ai Madridului s'au mai abătut şi lăcustele. Ştirile sosite din Madrid arată că întreg oraşul şi împrejurimile au fost cutropite de roiuri uriaşe de lăcuste. Pe străzile oraşului lăcustele zac în straturi groase, de câţi va centimetri. Populaţia şi trupele se apără de ele cu aruncători de flăcări.

Trei tineri spanioli — între cari şi fiul unui general republican, au fugit de pe un vapor adăpostit în Constanţa

Este încă vie în mintea cetitorilor duioasa întâmplare de acum o lună, când un ofiţer spaniol, care se întorcea din Rusia spre a merge şi a lupta în rândurile armatei republicane, a sărit de pe vapor în mare la Constanţa. Cu primejduirea vieţii, ofiţerul s'a hotărât să nu se mai ducă în Spania republicană. Povestirea ofiţerului fugar a fost înduioşătoare. Dânsul a povestit cu groază, viaţa de iad pe care o duc soldaţii şi populaţia civilă în Spania, rămasă încă sub stăpânirea republicanilor.

O întâmplare asemănătoare s'a petrecut în săptămâna trecută, tot la Constanţa. Vaporul francez »Theofile Gauthier«, — care a poposit o zi la Constanţa pentru a lua mâncare şi cărbuni — se aflau 65 de tineri spanioli cari veniau din Rusia, unde au făcut o şcoală specială de ofiţeri sburători.

După ce vaporul a părăsit portul Constanţa, trei tineri s'au înfăţişat la autorităţi şi au cerut adăpost, rugând să fie duşi la Bucureşti, la ministrul Spaniei naţionaliste, şi cu ajutorul dânsului să fie trimişi în Spania naţionalistă. Intre cei trei tineri fugiţi de pe vapor se află şi fiul unui general republican, comandant de armată. Toţi trei au cerut să fie trimişi îndată pe front, ca să lupte în rândul armatei naţionaliste.

Fapta celor trei tineri este adânc grăitoare. Contrar tuturor svonurilor cari sunt răspândite şi cari arată în culori albe stările din Spania republicană, adevărul este, că acolo se petrec lucruri cari îndreptăţesc pe generalul Franco să grăbească biruinţa.

Englezii nu glumesc!

— Toată jidovimea pământului a sărit să-l scape dela moarte pe jidanul osândit în Palestina, — şi nu a reuşit...

Un jidan din Polonia, ajuns în Palestina mare naţionalist şi duşman al arabilor, şi-a căutat moartea cu luminarea. Intr'o zi s'a ascuns la marginea drumului care duce dela Ierusalim spre Rospin şi a atacat cu focuri de revolver un autobus în care se aflau arabi.

Fapta jidanului a fost descoperită iar curtea Marţială engleză l-a osândit la moarte.

Vestea osândirii la moarte a lui Ben Iusef s'a răspândit cu iuţeala fulgerului în toată lumea. Rabinul care a fost chemat să-l pregătească pe osândit pentru drumul din cealaltă lume, a refuzat se meargă, sub motivarea că fiind sărbătoare, nu-şi poate lăsa credincioşii. Toţi rabinii din lume au sărit, s'au burzulit, au bătut telegrame de protestare, unii în Anglia, alţii la Scaunul Ligii Naţiunilor, dar înzadar, Englezii nu ştiu de glumă! Cu toate ameninţările jidovimii de pe faţa pământului, Ben Iusef a fost urcat în ştreang şi trimis pe cealaltă lume.

STRIGĂTE DESNĂDĂJDUITE

Strigăte desnădăjduite, strigăte sfâşietoare, străbat până la auzul nostru. E strigătul credincioşilor, a căror vieaţă este ameninţată pentru singurul fapt că ei cred în Isus Hristos şi nu se sfiesc a-L mărturisi. Aceste strigăte străbat până la noi, din îndepărtata Spanie, ţara în care astăzi se dă cel mai cumplit războiu între servii diavolului şi oastea lui Isus.

Servii diavolului caută să distrugă tot ce este dumnezeesc, tot ce este sfânt. Dărâmă altare şi biserici. Ucid preoţii şi călugăriţele. Femeile şi chiar copiii sunt chinuiţi şi ucişi în modul cel mai barbar.

Dacă citeşti în ziare faptele lor, te îngrozeşti văzând că ce sunt în stare să facă aceşti oameni, fără credinţă în Dumnezeu. Bolşevism sau moarte! Iată deviza lor. Şi ce moarte! Să încrestez numai un caz din cele multe, pe care l'am citit din ziare. Intr'un oraşel, de unde trebuiau să se refugieze, au intrat într'o casă câţiva dintre aceste bestii — căci altfel nu-i putem numi, — ei au târât cu forţa pe o fetiţă de 5 ani, împreună cu mama ei, într'un şopron. După ce şi-au bătut joc de fetiţă, au trântit-o cu capul de perete, stropind cu sângele ei, peretele, care a fost martor la această odioasă crimă. Toate acestea le-au săvârşit în văzul mamei ei, pe care la urmă au împuşcat-o.

Iată faptele acelora, cari nu cred în Dumnezeu şi au respins din sufletele lor pe Hristos! In sufletul acelora se încuibează satana cu toate invenţiile lui drăceşti.

Toţi aceia cari aţi pierdut pe Hristos, gândiţivă la barbariile desfăşurate în Spania, asupra Bisericii şi asupra credincioşilor. Gândiţivă şi vă cutremuraţi, căci pedeapsa lui Dumnezeu va veni peste aceşti nelegiuiţi de o mie de ori mai grozavă

Bun de imprimat

Tipografia Astra Ardeleană S. A. R. · Cluj, Calea Moţilor 59.